14.9.2017

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Janne Kiiskinen

EDUSKUNNAN TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE

Lausunto hallituksen esityksestä HE 80/2017 vp laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten (kausityölaki)

Pyydettynä lausuntona esitämme kunnioittavasti seuraavaa.

Yleisiä näkökohtia

Matkailu-, majoitus- ja ravitsemisalalla määräaikaisilla kausityöntekijöillä on suuri merkitys. Suurimmat kausitoimialat (kuten hiihtokeskukset, ohjelmapalveluala, huvipuistoala, festivaaliala, saaristo- ja sisävesimatkailu) työllistävät sesonkiaikoinaan yhteensä tuhansia kausityöntekijöitä. Myös erityisesti Lapin hotelli- ja ravintolatoiminta työllistää sesonkiaikana merkittävästi suuremman työntekijämäärän kuin sesonkikauden ulkopuolella. Lakiehdotuksen perusteluissa todetuin tavoin sesonkien ajankohdat vaihtelevat matkailuun liittyvillä toimialoilla alakohtaisesti kohdistuen eri vuodenaikoihin.

Kaikilla edellä mainituilla matkailun toimialoilla on etenevässä määrin tarvetta kausityöntekijöille, jotka kykenisivät palvelemaan ulkomailta tulevia turisteja heidän omalla äidinkielellään. Käytännössä tarvetta on erityisesti venäjää ja sekä aasialaisia kieliä hallitseville kausityöntekijöille (lähinnä kiina ja japani). Näitä kieliä ei Suomessa opeteta kouluissa siinä määrin, että suomalaisilla työntekijöillä kyettäisiin vastaamaan palvelujen kysyntään. Siksi on hyvin tärkeää, että näistä maista peräisin olevia kausityöntekijöitä voitaisiin työllistää mahdollisimman kevyellä menettelyllä. Matkailu on maailmanlaajuisesti kasvava toimiala ja matkailun edelleen lisääntyessä tarve näiden kolmansien maiden kieliä äidinkielenään hallitseville työntekijöille todennäköisesti lisääntyy entisestään.

Pidämme hallituksen esitystä direktiivin voimaan saattamisesta erillisen kausityölain muodossa perusteltuna kuten myös kausityöalojen määrittelemistä erillisellä asetuksella. Lakiesityksen perusteluissa kohdassa 3.1.3. kausiluontoiset matkailualat on todettu melko kattavasti. Selvyyden vuoksi tulisi matkailun oheispalveluina kuitenkin erikseen mainita hiihtokeskusala sekä ohjelmapalveluala (safariyritykset ja vastaavat).

Muutosehdotukset lakiesitykseen

7 § Kausityöhön oikeuttavan luvan epääminen työnantajasta johtuvasta syystä

Lakiesityksen 7 § 1 momentin 3 kohdan mukaan lupa voitaisiin evätä pelkästään työsuojeluvalvonnassa havaittujen laiminlyöntien seurauksena, vaikka näistä ei ole työnantajalle määrätty seuraamuksia. Tämä epäämisperuste on työnantajan oikeusturvan kannalta kestämätön. Esimerkiksi kausityöntekijään sovellettavan työehtosopimuksen palkkaa koskevien määräysten oikeata tulkintaa koskevan erimielisyyden voivat ratkaista vain sopijaliitot tai työtuomioistuin. Työsuojeluviranomainen ei voi tehdä päätöstä oikeasta tulkinnasta. Työnantajan oikeusturvan kannalta ainoastaan lainvoimainen ratkaisu työnantajavelvoitteen rikkomisesta voisi mielestämme oikeuttaa luvan epäämiseen.

Esitämme, että kausityölain 7 § 1 momentin 3 kohta muutetaan vastaamaan kausityödirektiivin 8 artiklan 2. a) – kohtaa. Lupa voidaan tällöin evätä, jos työnantajalle on määrätty seuraamuksia työnantajavelvoitteiden rikkomisen ja/tai laittoman työnteon vuoksi.

18 § Maahan paluun helpottaminen

Direktiivin mukaan jäsenmaiden tulee helpottaa niiden kausityöntekijöiden maahan paluuta, jotka ovat työskennelleet kausityössä ainakin kerran edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä on varsin perusteltua siitä käytännön syystä, että maahan uudelleen saapuva kausityöntekijä on jo aikaisemmin tutustunut kyseiseen yhteiskuntaan ja työelämän pelisääntöihin. Hallituksen esitys mahdollistaisi ainoastaan majoituksesta esitettävästä todistuksesta luopumisen eikä tällaisenaan riittävästi helpota kausityöntekijän maahan paluuta eikä myöskään vähennä työnantajan, kausityöntekijän eikä viranomaisten hallinnollista taakkaa maahan palaavien kausityöntekijöiden osalta.

Esitämme, että kausityöntekijälle, joka on työskennellyt Suomessa kausityössä ainakin kerran edeltävien viiden vuoden aikana, myönnetään kausityölupa enintään kolmelle seuraavalle vuodelle yhtenä hallinnollisena asiakirjana (pitempiaikainen kausityölupa).

Kunnioittavasti,

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Janne Kiiskinen
varatuomari, Helsinki

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu- ja ravintola-alan elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä ja kuntoutumiskeskuksia, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluja tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 2 500 jäsentä, joilla on 6500 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 60 000 henkilöä.